

CHƯƠNG II: HÀM SỐ BẬC NHẤT

Họ tên: ..... Lớp: 9A1/9A2 ..... Ngày: .... / ... / 20....

BÀI 3. ĐƯỜNG THẲNG SONG SONG VÀ ĐƯỜNG THẲNG CẮT NHAU

I. Tóm tắt lý thuyết

Cho hai đường thẳng:

$$(d): y = ax + b \quad (a \neq 0)$$

$$(d'): y = a'x + b' \quad (a' \neq 0)$$

$$d // d' \quad \Leftrightarrow a = a' \text{ và } b \neq b'.$$

$$d \text{ trùng } d' \quad \Leftrightarrow a = a' \text{ và } b = b'.$$

$$d \text{ cắt } d' \quad \Leftrightarrow a \neq a'.$$

$$d \perp d' \quad \Leftrightarrow a.a' = -1$$

II. Bài tập vận dụng

Bài 2.1. Xác định hàm số $y = ax + b$, biết rằng đồ thị của nó song song với đường thẳng

$$y = -\frac{2}{3}x - 1 \text{ và đi qua điểm } A(3; -1).$$

Bài 2.2. Cho hàm số $y = ax + 5$. Tìm hệ số a , biết:

a) Đồ thị hàm số song song với đường thẳng $3y - x = 0$.

b) Đồ thị hàm số đi qua điểm $A\left(-\frac{1}{2}; 2\right)$.

c) Đồ thị hàm số cắt trục hoành tại điểm có hoành độ là $\sqrt{5}$.

Bài 2.3: Cho hai hàm số bậc nhất:

$$y = (m - 2)x - 3 \text{ và } y = 2x - (m - 1)$$

Tìm m để:

a) Hai đồ thị cắt nhau.

b) Hai đồ thị là hai đường thẳng song song.

c) Hai đồ thị trùng nhau.

d) Hai đồ thị vuông góc với nhau.

Bài 2.4: Tìm điểm cố định mà đường thẳng $y = (m - 1)x + (m - 2)$ với mọi giá trị của m .

III. Bài tập bổ sung

Bài 3.1: Chứng minh rằng đường thẳng $y = (m-3)x - 7$ luôn đi qua một điểm cố định với mọi giá trị của m .

Bài 3.2: Cho hàm số $y = (m-2)x + n$ (1).

a) Tìm m và n để đồ thị hàm số cắt Ox tại A; Oy tại B sao cho $x_A = y_B = 3$.

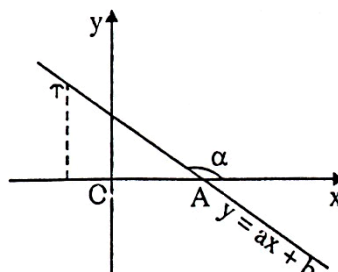
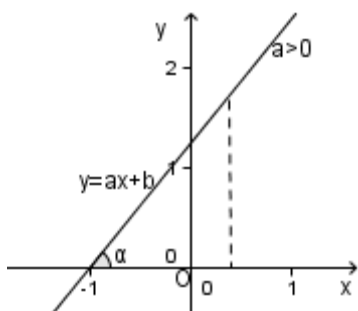
b) Viết phương trình đường cao OH của tam giác OAB.

BÀI 4: HỆ SỐ GÓC CỦA ĐƯỜNG THẲNG $Y = AX + B$

I. Tóm tắt lý thuyết

Cho đường thẳng d có phương trình $y = ax + b$ ($a \neq 0$), khi đó:

- Số thực a gọi là hệ số góc của d
- Nếu ta gọi α là góc tạo bởi tia Ox và d . Ta có:

- +) Nếu $\alpha < 90^\circ$ thì $a > 0$ và $a = \tan \alpha$
- +) Nếu $a > 90^\circ$ thì $a < 0$ và $\alpha = -\tan(180^\circ - \alpha)$
- Khi $a > 0$ thì góc tạo bởi Ox và d là góc nhọn. Hệ số a càng lớn thì góc α càng lớn nhưng luôn nhỏ hơn 90° .
- Khi $a < 0$ thì góc tạo bởi Ox và d là góc tù. Hệ số a càng lớn thì góc α càng lớn nhưng luôn nhỏ hơn 180°
- Các đường thẳng có cùng hệ số góc a thì tạo với trục Ox các góc bằng nhau.

II. Bài tập vận dụng

Bài 2.1. Xác định hàm số $y = ax + b$, biết rằng đồ thị của nó cắt trục hoành tại điểm có hoành độ bằng 3 và tạo với tia Ox góc 45° .

Bài 2.2. Cho hai đường thẳng $(d): y = ax$ và $(d'): y = mx + n$. Đường thẳng (d) đi qua điểm $A(1; 2)$.

Đường thẳng (d') đi qua điểm $B(3; 1)$ và song song với đường thẳng d .

Tính m, n và tính hệ số góc của hai đường thẳng đó.

III. Bài tập bổ sung

Bài 3.1: Đường thẳng $y = ax$ đi qua điểm $A(3; \sqrt{3})$. Tính a và tính góc tạo bởi đường thẳng đó với tia Ox .

Bài 3.2: Đường thẳng $y = ax + b$ cắt trục tung tại điểm có tung độ bằng -3 và tạo với tia Ox góc 60° . Tìm a và b .

BÀI TẬP VỀ NHÀ

Bài 1. Xác định hàm số $y = ax + b$, biết rằng đồ thị của nó song song với đường thẳng $y + 2x + 1 = 0$ và đi qua điểm $A(1; 2)$.

Bài 2: Cho hai đường thẳng:

$$(d_1): y = (m + 2)x + 5$$

$$(d_2): y = (2m + 1)x + m - 4$$

Xác định m để hai đường thẳng:

- a) Cắt nhau.
- b) Song song với nhau.
- c) Vuông góc với nhau.

Bài 3. Viết phương trình đường thẳng (d) , biết :

- a) (d) đi qua $A(2; 4)$ và song song với đường thẳng $y = -x + 3$.
- b) (d) có hệ số góc là $-\sqrt{3}$ và tung độ gốc là 1.
- c) (d) đi qua $B(-5; 2)$ và tạo với tia Ox một góc 60° .

Bài 4. Trong mặt phẳng tọa độ cho điểm $E(2m - 1; 3m + 2)$.

- a) Tìm tập hợp các điểm E .
- b) Tìm m để OE nhỏ nhất.

----- **Hết** -----